

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-324-8-21>

**THE PECULIARITY OF THE DEFINITION OF THE CONCEPT
OF THE OBJECT OF A CRIMINAL OFFENSE AND ITS
INFLUENCE ON THE CLASSIFICATION OF THE OBJECT**

**ОСОБЛИВІСТЬ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ОБ'ЄКТА
КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ ТА ЙОГО ВПЛИВ
НА КЛАСИФІКАЦІЮ ОБ'ЄКТА**

Migrin B. O.   Мігрін Б. О.

*Cadet of the training group DR-141
of the 2nd year
Educational and Scientific Institute
of the Rights of Training Specialists
for National Police Units Dnipropetrovsk
State University of Internal Affairs
Dnipro, Ukraine*

*курсант навчальної
групи ДР-141 2-го курсу
Навчально-науковий інститут права та
підготовки фахівців для підрозділів
Національної поліції
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
м. Дніпро, Україна*

В сучасному понятті кримінальному правопорушення, опираючись на чинне законодавство, а також теоретичну базу, яка виражається у вигляді навчально-наукових коментарів, наукових посібників, наукових робіт, курсів, методологічного матеріалу вчених-юристів теоретиків та практикантів, виражається поняття, що кримінальне правопорушення – суспільне небезпечне винне діяння (дія або бездіяльність), вчинене суб'єктом кримінального правопорушення [1].

Також завдяки такій великій базі, яка складається з теорії і практики, було зроблено висновок, що кримінальне правопорушення складається із чотирьох головних елементів, котрі зобов'язані бути у кримінальному, оскільки без них це не можливо бути вважати за кримінальне правопорушення, а саме: суб'єкт, суб'єктивна сторона, об'єкт, об'єктивна сторона. Слід зазначити також, що кожен елемент взаємопов'язаний між собою та має велике значення на класифікацію кримінального правопорушення, а також на визначення завданої шкода справедливого винесення рішення суду щодо особи у вигляді призначення санкції особі, котра вчинила кримінальне правопорушення.

Але під час обробки теоретичного матеріалу декількох вчених-правників, можливо знайти інформацію, щодо визначення об'єкту, підходів, значення, а також головне значення. Тому слід зазначити

основні підходи, поняття, а також значення цього на класифікацію об'єкту кримінального правопорушення.

Спочатку необхідно визначити основні підходи щодо визначення, котрі прямо впливають на трактовку поняття терміні «об'єкту кримінального правопорушення». Грищук Віктор Климович після аналізу ретроспективного стану підходу щодо визначення об'єкту кримінального правопорушення визначив декілька історичних моделей підходу, що були систематизовані та виставлені в певному порядку [2]. Сама система представляє собою таку картину:

1) захищений правом інтерес в системі кримінального права, за думкою таких правників, як Рудольфа фон Єринга, Ференца (Франц) Ліста, Нікіфорова Бориса Семеновича;

2) суб'єктивне право за думкою Спасовича Володимира Даниловича, Людвіга Андрéаса фон Фейербаха;

3) безпека і добробут громадян, що проживають в державі та дотримують чинного законодавства та нормативно-правової бази, яку трактував та пропагував Кістяківський Олексáндр Фёдорович;

4) блага та інтереси, що охороняються законом або ж правові блага, що гарантується державою та законодавством, яку виражали такі правники, як Георгія Колоколова Ефрагімовича, Немировський Еммануїл Якович;

5) окремі особи та групи осіб, які зазначав Калмиков Петро Давидович;

6) охоронювані кримінальним законом суспільні відносини, які визначали такі правники, як Пюнтковський Андрій Андрійович, Фролов Євгеній Андрійович, Василь Якович Тацій.

Після встановлення історичного методі визначення В.К. Грищук не зупинився та зміг згрупувати та систематизувати декілька визначень, яку використовують сучасні правники для визначення об'єкта кримінального правопорушення та виділяються такі підходи:

1) охоронювані кримінальним законом суспільні відносини;

2) соціальні блага та цінності, що охороняються кримінальним законом;

3) окремі особи, або багато осіб;

4) охоронювані кримінальним законом соціально значущі цінності, інтереси, блага;

5) суспільні відносини, які є відповідним порядком, установленим приписами правових норм, а також соціальні блага, які гарантується державою;

6) соціальну оболонку, яка завжди є першим об'єктом, та всі інші об'єкти, які перебувають у середині цієї оболонки;

7) охоронюваний кримінальним законом порядок суспільних відносин;

8) правовідносини які виділяє Лихова Софія Яківна у своїх працях;

9) правопорядок та його сутність, яку визначив Костенко Олександр Миколайович;

Опираючись на визначенні підходи, була створена квінтесенцію, котра зараз використовується для визначення поняття об'єкту кримінального правопорушення, а саме: суспільні відносини, інтереси, блага, які охороняються кримінальним законом від суспільно небезпечних посягань і яким в процесі вчинення злочину заподіюється шкода або створюється небезпека заподіяння такої шкоди [3, с. 46]. В той же час об'єктом кримінального правопорушення є те, на що посягає правопорушення і чому воно завдає шкоди (для злочинів із матеріальним складом) або створює загрозу її заподіяння (у випадку формального й усіченого складів) [4, с. 83].

Тому цілеспрямованого та точкового опрацювання деяких праць вітчизняних вчених-правників та юристів, а саме: В. І. Борисова, О. М. Готіна, М. Й. Коржанського, Ю. О. Кучера, О. М. Миколенко, М. О. Мягкова, А. О. Пінаєва, А. В. Савченка, В. Я. Тація, І. І. Чугунникова, П. С. Матишевського, Т. І. Присяжнюк, Є. В. Фесенка, роботи яких включають в себе величезну кількість наукових робіт, статей та монографій. Можливо зробити висновок, що поняття об'єкту, як одного із головних та обов'язків елементів кримінального правопорушення розкривається в наступному змісті, а саме: об'єкт кримінального правопорушення вважається кримінально-правова категорія, яка використовується для позначення суспільних інститутів, відносин, благ, свобод, яким завдано шкоду внаслідок вчинення кримінального протиправного діяння чи бездіяльності з прямим чи непрямим умислом та захищаються законом, згідно якого особа несе кримінальну відповідальність

Після отримання базового розуміння, що таке об'єкт кримінального правопорушення, а також точного формулювання і винесення основних висновків, щодо його трактовки, слід детально розібрати яке ж значення об'єкт кримінального правопорушення несе в класифікації суспільно небезпечних діянь, а також його роль в законодавстві.

По-перше, слід зауважити, що об'єкт виступає одним із елементів кримінального правопорушення, а також дозволяє правникам та юристам, правильно розподілити правопорушення за певними критеріями, а саме: соціальний інститут, блага, свободи, інтереси. Таким чином, це дозволяє нам систематизувати та правильно кваліфікувати за двома напрямками, а саме: горизонтальний та вертикальний розподіл.

По-друге, опираючись на перше визначення, можливо зробити логічний висновок, що об'єкт правопорушення дозволяє правильно визначити, який саме соціальний інститут був порушений, тобто проти якої соціальної цінності та інтересів було скоєно кримінальне правопорушення.

По-третє, об'єкт кримінального правопорушення дозволяє правникам точно визначити, який соціальний інститут та цінність захищає кримінальний закон, а саме – Кримінальний кодекс України. А також визначити санкцію, яка буде пропорційною, ефективною, необхідною щодо певного суб'єкта кримінального провадження.

Таким чином, об'єкт кримінального правопорушення виконує три функції, важливість яких не можливо заперечувати, оскільки без однієї з них не можуть існувати, бо логічний ланцюжок і застосування на практиці призведе до неповного та неправильного визначення порушеного соціального інституту, а також призначення санкції і визначення диспозиції правопорушення, що як раз визначено в Кримінальному кодексі України. Також роль об'єкту правопорушення виражається в правильному розумінні не тільки соціальних інститутів, благ та цінностей, а також прав і свобод, що гарантується Конституцією України й іншими нормативно-правовою базою, що поширюється на територію України.

Література:

1. Кримінальний кодекс України: Закон від 05.04.2001 р. № 2341-III.
2. Грищук В. К. Кримінальне право України: Загальна частина: [навч. посіб. для студентів юрид. фак. вищ. навч. закл.] / Віктор Климович Грищук. – К.: Видавничий дім «Ін Юре», 2006. – 568 с.
3. Матишевський П. С. Кримінальне право України: загальна частина: [підруч. для студ. юрид.вузів і фак.] / Павло Семенович Матишевський.– К.: А. С. К., 2001.– 352 с.
4. Шалгунова С.А., Скок О.С., Шевченко Т.В. та ін. ШІ8 Кримінальне право (Загальна частина) : навчальний посібник / С.А. Шалгунова, О.С. Скок, Т.В. Шевченко, О.І. Соболев, С.М. Школа, С.А. Риб'янець, Ю.В. Волошина, А.О. Марієнко, В.А. Якушкін; за заг. ред. к.ю.н., доц. С.А. Шалгунової. Херсон : Айлант, 2019. – 296 с. ISBN 978-966-630-229-1